

СВІТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ (СОТ): ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЧЛЕНИ СОТ ПРАВОВА БАЗА ТА ФУНКЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано основні принципи світової торгівлі. Розглянута правова, від яких залежить механізм прийняття рішення.

Ключові слова: світова організація торгівлі, економічна реформа, антидемпінг.

Abstract

The basic principles of world trade are analyzed. The legal, on which the decision-making mechanism depends.

Keywords: World Trade Organization, economic reform, anti-dumping.

Вступ

Світова організація торгівлі (СОТ) – єдина міжнародна організація, що опікується глобальними правилами торгівлі між країнами. Її головна функція – забезпечувати, щоб торгівля відбувалася настільки легко, передбачувано і вільно, наскільки можливо. СОТ стала наступницею Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ), укладеної після Другої світової війни. Тож попри те, що СОТ – одна з наймолодших міжнародних організацій, багатосторонній торговельній системі, початково закладеній ГАТТ, вже понад 60 років.

ГАТТ і СОТ допомогли створити сильну торговельну систему та сприяли зростанню торгівлі [1].

Регулювання міжнародної торгівлі в рамках СОТ здійснюється на базі основних правил і принципів, серед яких одним з найважливіших є принцип недискримінації. Він означає, що всі контрактні сторони-члени СОТ зобов'язані надавати одна одній однаково сприятливі умови. Таким чином, жодна країна не повинна робити винятки для іншої або застосовувати щодо неї дискримінаційний підхід.

Результати дослідження

Угоди Світової організації торгівлі є міжнародними правовими документами, що детально регламентують усі можливі процеси та дії стосовно предмета кожної конкретної угоди [2]. Розглянуті вище угоди стосуються різних аспектів міжнародної торгівлі, але всі вони розроблені з урахуванням ключових принципів функціонування міжнародної торговельної системи. При цьому під принципами розуміють основні, вихідні положення, правила діяльності. Секретаріат СОТ виділяє такі ключові принципи міжнародної торговельної системи:

- недискримінація;
- вільна торгівля;
- передбачуваність;
- справедлива конкуренція;
- сприяння розвитку та економічним реформам.

Принцип торгівлі без дискримінації реалізується шляхом застосування режиму найбільшого сприяння, за якого країна забезпечує однакові умови торгівлі для всіх учасників СОТ, та національного режиму, при якому імпортовані товари не можуть піддаватися дискримінації на внутрішньому ринку країни [3]. Таким чином, принцип недискримінації досягається на двох рівнях: між країнами—Членами СОТ (через режим найбільшого сприяння) та між національними та іноземними товарами на внутрішньому ринку (через національний торговельний режим).

Відповідно до Угоди про заснування СОТ країнами-засновниками Організації стали всі договірні Сторони – учасники ГАТТ (128 держав), що надали списки зобов'язань щодо товарів і послуг і ратифікували пакет угод Уругвайського раунду [4].

В даний час повноправними учасниками СОТ є 164 країни, в тому числі і Україна. 22 держави мають статус спостерігача у СОТ.

Крім цього, ряд міжнародних організацій мають статус спостерігача в різних органах СОТ, у т.ч. ООН, ЮНКТАД, МВФ, МБРР тощо [5].

Найважливіші функції СОТ:

- контроль за виконанням угод і домовленостей пакета документів Уругвайського раунду;
- проведення багатосторонніх торговельних переговорів і консультацій між заінтересованими країнами-членами;
- врегулювання торговельних суперечок; огляд національної торговельної політики країн-членів;
- технічне сприяння державам, що розвиваються, з питань, що стосується компетенції СОТ;
- співробітництво з міжнародними спеціалізованими організаціями.

Висновки

Світова організація торгівлі, яка утворилася в ході подальшого розвитку Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ), об'єднує нині 149 країн світу, на частку яких припадає близько 95% світової торгівлі, та визначає основні рамкові умови ведення торговельних операцій на світових ринках.

Членство в СОТ певною мірою обмежує можливості реалізації національних економічних інтересів унаслідок скорочення спектра інструментів торгової політики, які раніше були виключно компетенцією національних урядів. Водночас на глобальному рівні удосконалюються існуючі та створюються нові регулятивно-захисні механізми та методи, розуміння, опанування та використання яких необхідно для ефективної реалізації національних економічних інтересів у сучасних умовах та укріплення конкурентних позицій на міжнародних ринках.

Ефективне використання цих гармонізованих механізмів торгової політики надає країнам важелі послаблення потенційно негативних наслідків загострення конкуренції, пов'язаних, насамперед, з вирішенням соціально-економічних проблем, усунення викривлень конкурентного середовища, що, в свою чергу, сприяє появі більш широких та різноманітних можливостей реалізації переваг участі у міжнародному поділі праці, забезпечення національних економічних інтересів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ: Монографія/ Т. М. Циганкова, А. О. Олефір, О. В. Фурсова та ін.; Мін-во освіти і науки України, Київський нац. економічний ун-т ім. В. Гетьмана . - 2-ге вид., без змін. - К.: КНЕУ, 2006. - 660 с.
2. Жуано Д. Світова організація торгівлі: монографія/ Даніель Жуано,; Ред. Валерій П'ятницький,. - К.: Вид-во "К.І.С.", 2006. - 115 с.
3. Зеркалов Д. Международное торговое право: Справочник/ Дмитро Зеркалов,. - К.: Дакор: КНТ, 2006. 627 с.
4. Кириченко О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ Олександр Кириченко,. 3-тє вид. перероб. і доп.. - К.: Знання-Прес, 2002. - 382 с.
5. Кочергіна О. Антидемпінг у контексті принципів міжнародного економічного права і ГАТТ/СОТ [// Право України. - 2002. - № 11. - С.144-145.
6. Корнієнко В. О. Партійна ідеологія: система цінностей, або синдром «суспільної кататонії»? [Текст] / В. О. Корнієнко, С. Г. Денисюк, О. В. Буряченко // Гілея : збірник наукових праць [гол. ред. В. М. Вашкевич]. — К. : ВІР УАН, 2017. — Вип. 117. — С. 253–269.
7. Корнієнко В. О. Реалізація ідеалу соціально-правової держави в українському суспільстві [Текст] / В. О. Корнієнко // Право України : юридичний журнал. — 2001. — № 2. — С. 47-53.
8. Корнієнко В. О. Політичний ідеал як проблема вибору [Текст] / В. О. Корнієнко // Людина і політика : український соціально-гуманітарний журнал. — 2001. — № 2. — С. 139-150.
9. Корнієнко В. О. Лобювання як засіб реалізації політичних інтересів [Текст] / В. О. Корнієнко, С. П. Годний // Innovative solutions in modern science. - Dubai : ТК Meganom, 2017. - № 1(10). - С. 19-25.
10. Ващенко К. О. Політологія для вчителя [Текст] : навчальний посібник / К. О. Ващенко, В. О. Корнієнко. - Київ : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. – 406.
11. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі [Електронний ресурс] : [онлайн-гід з питань євроатлантичної інтеграції] : [електронний] навчальний посібник / В. О. Корнієнко. - Електронні текстові дані (1 файл (PDF) : 20,2 Мбайт). - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 147 с.

Яцків Яна Олександрівна – студентка групи 2КН-176, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: yatskiv3854ukr.net.

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук.

Yatskiv Yana Oleksandrivna – student of the group 2KN-17b, faculty of information technologies and computer engineering, Vinnytsia Technical University, Vinnytsia, e-mail: yatskiv3854ukr.net.

Scientific supervisor: **Valeriy Aleksandrovich Kornienko** – candidate of historical sciences, doctor of political sciences, professor, head of the department of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Sciences.